

„POKROK“ vyehodí každý piatok

Adresa pre všetky zásielky:

Josef Teslík Uh. Skalica (Szokolca).

Oznamy (inzeráty) účtujú sa levne a
platia sa vopred.

POKROK.

Predplatne poštou :
Na celý rok 2 kor. — Na pol roka
1 kor. — Jednotlivé čísla v expedícii
a pri zásielkach najmenej 20 výtiskov
stojí 2 hal.
Predplatné do cudzozemska 5 kor.
Bezmenné a nevyplatené dopisy sa ne-
prijímajú.

Týždenník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

Katolícky spolkový dom v Uh. Skalici.

Ku dňu 1. októbra 1905.

Prečo badám slavnostný ruch,
Čo že hlása tá poľnica?
Čo znamená to nadšenie,
Ktorého stred je Skalica?
Hej, deň z hrobu liene vstania
Zvestuje nám dnešný ten ruch.
Svépomoci zreť ovocie,
Ktorého strom — je času duch.

Dielo slávi sa veliké,
Ktoré v »Kruhu« zárod vzalo,
Dnes však — po pár rokoch — v »Dome«,
Slovo telo ver dostalo.
V »Kruhu« svorne ľud sdružený,
Heslo doby čul k pokroku;
Nie len čul, než aj osvojil
Nebojac sa ni útoku.

»Len v pred svorne« sa velilo
V boji, keď snáď ktorí chábli,
Na to všetci zas spoločne
S novou silou v seč sa dali.
A tak kosili ďal a ďalej,
Chtiac si voľnosť vybojovať,
Aby nikto viac nemôhol
Predspolkový stav dovolať.

Čas je by ver každé mesto
Samo sebe v skutku žilo;
Svoj kríž nieslo blažilo sa
Nepriateľov sa zbavilo.
To nám vraví skalický »Dom«
A to jeho každý kameň,
V jeho duchu kto pracuje
Bude voľný — inak otrok, väzeň!
Franko Škutil.

Hľa, dnes boja zdar už vidieť,
Tu »Dom« spolku hostov čaká;
Mnohý starý bárs nepriateľ
Zlostou smutnú pieseň kráka.
Tým vzdor slávi si s nadšením
Tento deň svoj mesto celé,
Blahou svorný ľud nádejou
Tak si pevné lôžko stele.

Chvíl veď takých číta málo,
V ktorých plesu duch mu vane;
Krásne dúfanie však býva
Často mu ver pochované.
Čož divu že v tej biedeovej,
Vždy rád slávne si zaplesá,
V ktorý deň pút starých čiastka
S rachotom mu dolu klesá.

Čuj že čuj, slavnostný ľude,
Čo poľnica moja hlása:
Maj že nádej, svorne vždy ži,
Tak ti jedniče vzejde spása.
Vždy nasleduj vodcov milý hlas
A ho v skutky činy stále meň,
Zplesá v novom tak nadšení
Ze i pre rod náš príde slávny deň.

Kat. spolkový dom.

Veľký sviatok slávi Skalica. Po rokoch hlbokého spánku, po časoch tmy, úplnej duševnej poroby prišli roky lepšie, časy jasnejšie, ľudia lepší.

Staroslávne kedysi mesto, s výsadami kráľov: Ludvika, Mátyáša, Žigmunda a Ferdinandov, známa pohraničná pevnosť, ktorá dlho bránila sa náporom husitským a ktorá konečne vzdala sa Jiskrovi z Mikuláša a Pankrácovi a mnoho rokov platila im daň Skalica, mesto kláštorov, mesto škôl a prastarej tlačiarne, hrala v minulosti veľký zástoj jak v dejinách vlasti, tak cirkve. V Skalici pestovalo sa umenie, obľubovali sa knihy, tam chovala sa u P. P. Františkánov cenná česká Biblia rukou písaná z 15. storočia, tam podokryly sa starogotické maľby a tam uchovala sa stará biblioteka a mnohá vzácna kniha v rodinách a čo dobrých diel zkažili Turci a války náboženské! kto všetko môhol by to vypočítať!

V Skalici boli kvetúce, remeselnícke organizácie, cechy, tam kvitnul priemysel a obchod súkenický. Občianstvo tešilo sa pri veľkých výsadách značnému blahobytu a bol čas na konci 18. storočia kde zdalo sa, že Skalica stane sa veľkým, moderným mestom. A boli k tomu všetky podmienky, ale nebolo ľudí vzdelaných, ľudí rozhladu svetového, tak nepochopili súkeníci význam strojov pri tkani súkna, nevníkli do tajnosti moderného obchodu a preto museli padnúť. Tak bolo to aj s inými remeslami. *Nedržali pokrok s duchom času a museli ustúpiť výrobkom továrnickým.* Ľudia čakali zmenu doby a času, ale zmena neprichodila; bez pričinenia človečenstva sa doby nemena a preto klesalo mesto na všetch stranách. Klesalo nesto jako obec klesali meštania v hriechnej nečinnosti. Klesali duševne, smalátneli, potratiliac vieru v seba a nádej v lepší budúcnosť.

A začali čakať spásu Skaliciania so všetch strán, od krajiny, od židov, od štátu, od milionárov, od špekulantov, od pánov, od politiky. *Len od seba ju nečakali!*

Boli hodní, poslúchali, slúžili vždy panujúcim stavom, ale predsa padali, chudobneli, ale platy sa dvíhaly, márnili, ale pýcha sa vypínala, chalupy sospýpávali sa na jednom i druhom konci mesta, opustené slavné budovy a chrámy hlásali, že mesto vymiera, no jeho predstavitelia, tí, čo v čele stáli, tí nie tak, tí zakrývali, luhali a sypali ľudu prach do očí, a ľud nepovedomý veril a hynul, padal vždy hlbšie do mravného otroctva klik a panujúcich tried. Remeselník stal sa v Skalici vydedencom, ubožiakom a sedliak aj pri majetku otrokom, a tak tucet ľudí žilo zo sta a tisícov duší nemých, neprebudených, ale krivda, útlak zaburcovali na ľud a zobudili ho zo spánku! Hore sa, ľudia, či viete to, že i vy ste kresťania, Slováci.

Duch času nového vtiahol medzi staré, ošumelé múry starej Skalice. Vetrík jarný zavaneľ a semienko dobrými rozsievacími rozsiate začalo klíčiť, rastať a kvitnúť.

Skalica sa prebrala, ľud prišiel k sebe, prečítal a dýcha dnes kypiacim, veselým životom plným sily, ohňa a toho povedomia: *»V nás samých pomoc, v nás, v ľude sedliackom a remeselníckom základ lepšej budúcnosti.«* V našej práci spočíva základ slobody a záruka lepších časov.

S nami, a len s nami môže zkvitnúť obec táto staroslávna, a kto chce ratovať Skalicu bez nás, ten leje vodu do koša.

Cez masy ľudu len hlupák prechádza k dennému poriadku

Len hrdopyšník a nadutec krčí ramenami nad hlasom ľudu a chudák duševný výškerá sa nad organizáciou ľudu a nad pracovníkmi za dobro ľudu.

Preto dolu klobúk pred dielom ľudu, pred stánkom ľudovým, pred domom spolkovým.

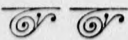
Dom tento vyplýnul z vrelej túžby ľudu z tých žiadostí srdca, skryt svojou hlavou slobodne, voľne pod svoj vlastný krov. Prijat v náruč svoje spolky a blahodarné inštitúcie, poskytnúť útlak vzdelanosti, vede, umeniu a všemu, čo k prospechu ľudu slúži.

Vážme si domu, ctíme si ho, veď široko-ďaleko nemá človek, roľník, delník, takého stánku, takého prístrešia jako v Skalici.

Dom vystavený je pre všetkých dobrých ľudí čo sú s nami jedna duša, jedno ctenie.

Nuž hlásaj tedy dome náš čo zmôže viera, čo vykoná sila presvedčenia, jestli teplo lásky obejmie dielo. Z lásky k opustenému ľudu slovenskému stvorené bolo dielo toto.

V dome tomto slavíme víťazstvo pravej ľudovej myšlienky, ktorá vedie k právu, k svobode a ku sláve. *Dr. P. Blaho.*

František Deutsch

Boľastným srdcom prijali sme truchlivú zprávu, že náš dobrý priateľ, usilovný spolupracovník, horlivý kňaz, opravdivý otec slovenského ľudu František Deutsch kutský kaplán, po dlhej chorobe u svojho priateľa v. p. farára Ferdiša Jurigu vo Vajnorochoch, dokončil svoj mladý život a dušu svoju horlivú navrátil Pánovi. Narodil sa v Komárne, Deutsch sa menoval a verným oduševneným Slovákom bol. V Kútoch so založením potravného spolku a utvorením spolkového domu si večnú pamiatku utvoril. Muž to bol pracovitý v práci neunavý opravdivou dušou našich potravných spolkov a Boh všemohúci ho v 32. roku veku svojho k sebe povolal. Mnohé nádeje naše padly s ním do hrobu. Posledné dva roky boli čas tichého odumierania, bol na pokoji, dal mu „66 korún pensie“ mesačne, aby si z toho bytné platil, sa stravoval, šatstvo si zaobstarával, doktora platil, sa liečil, slovom ako kňaz stavu primerane sa živil. A on chudák ani slovom nereptal ako živ, ešte aj tie posledné sily vynaložil na prácu pre ľud, ktorý vrelo miloval. Tichučký, skromný pracovník bol, ktorého sme všetci milovali. Pred mesiacom prišiel z rodičovského domu, kde sa chcel zotaviť do Kútov, aby nasledujúci navštívil dielo práce svojej, odtiaľ sa pred tromi týždňami odobral do Vajnora ku svojmu priateľovi farárovi Jurigovi, ktorý ho otvorenými rukami prijal a ticho zomierajúceho doopatroval.

Drahý bratre, odpočívaj v pokoji a snívaj o tej lepšej budúcnosti ľudu nášho, v ktorú si tak pevne veril. Redakcia „Pokroku“ so slzami v očiach klade veniec pamiatky na hrob tvoj volajúci: *Hospodine daj mnoho takých pracovníkov, otcov a kňazov ľudu nášemu slovenskému, ako bol František Deutsch.*

Nová továreň.

Už kopú základy novej továrne (fabriky) v Skalici, hneď v mesiaci novembri bude mať 24 dievčeneck skalických v tejto továrni stálú prácu a vydelok každodenný, najaro ale bude zamestnávať ešte viac ľudí, tak že počet robotných sil sa časom rozmnoží až na 200-300 ľudí.

My so stránky našej sa len tešíme tomu, že ľudu nášemu sa vyskytuje nový prameň živobytia, a preto verejnú vďaka vyslovujeme mestskému zastupiteľstvu za to, že svojím rozumným jednaním, že zadarmo prepustilo podzemok, ktorý behom tisíc rokov ešte ani jedného haliera osohu mestu neprinesol ku cieľu, a týmto spôsobom ľadom ležiace pole premenilo v prameň života.

Obecné zastupiteľstvo darovalo pre továrňu na lekárske rekvizity 7000 m² metrov, z ktorých poslal nemalo žiadneho úžitku, a týmto spôsobom docielilo to, že na tomto mieste, ktoré zorané by nedostačilo ku vyživeniu jednej rodinky, bude mať stále živobytie 2-300 ľudí. To je rozumné smýšľanie. Mesto naše, ktoré behom posledných sto rokov spalo a zo dňa na deň viac a viac upádalo dnes sa dvíha a pokračuje, a sme presvedčení, že podniky tieto sú len začiatkom priemyslového rozvoju.

Spolkový život rozkveta u nás, vyvinul sa čulý život. Behom posledných sedem rokov utvoril sa potravný spolok, ktorého miestnosti každý obdivuje, „Kat. Kruh“ a spolkový dom, mliekarské družstvo s veľkolepou budovou, vynikajúca výrobca, ktorá i v cudzozemsku prišla ku uznaniu, roľnícky liehovar s najmodernejšími strojmi a krásnymi miestnosťami vinohradnícke družstvo, peňažné ustavy má dva, ktoré veľmi lacný úver poskytujú, tak že

úžera je úplne vykorenená. Obecné zastupiteľstvo previedlo krané veci: obnovou mestského domu, betonovaním potoka, postavením novej jatky (bitunok), otvorilo nové ulice, sriadilo úradníkom platy, utvorilo pensijný fond pre nich a to všetko bez toho, že by bolo obecnú prirážku pozdvihlo. Ešte aj žandárov sme dostali, ktorých sme nepýtali, a tí sa dobre cítia tu, bo spokojnejšieho miesta pre nich nikde v celej krajine niet.

A čo je prameň tejto premeny? Nič inšie ako že ľud náš si vydobol slobodu voľby. Dajte ľudu slobodu a uvidíte postup a rozkvet všade. Len slobodný a seba povedomý ľud je práce schopný, len s takýmto ľudom sa dá pracovať. Otroctvo, absolutizmus hubí ničí všetko, pri slobode a spravodlivosti rozkvetajú národy a krajiny.

Naša reč.

Dľa „Sokolika“ St. F.

Sláva, moc, bohatstvo, — čo my z toho máme?

Našu reč!

Čo nás spája v boji, keď nás zloba láme?

Našu reč!

Chváľ si každý svoju, že pol svetom vládne

jeho reč.

Nech nám je kráľovnou, bárs jej právo kradne

cudzá reč!

Nad zreteľnu oka, buď nám ešte drahšia

naša reč.

Nad lahôdky sveta, buď nám ešte sladšia

naša reč!

Tu ni t žiadnej smluvy, kde má cenu platiť

cudzá reč.

Všetko dajme radšej, nežli máme ztratit

našu reč!

Nesmie našou vôľou, v obet cudzej padnúť

naša reč.

Práva jej: sväté, nesmie nikdy kradnúť

inšia reč.

Tu niet žiadon ústup, — pevno držať musíš

tvoju reč.

Lásku ku nej v srdci cítiť, potom zkusíš:

čo je reč.

Hospodárstvo.

Nepotrebnosť sirkovania vinových sudov. Prešporským vinám za chybu pokladá sa najmä to, že sú sirkou (živým ohňom, einschlag) až veľmi preniknuté, a tak že i pri dost miernom požívaní spôsobujú bolenie hlavy. Táto chyba vína všade povstáva, kde bol sud syrkovou parou priveľmi vykadený. Príčina, pre ktorú sirkou zapalujeme vo vinových sudoch, jako známo je: zničenie každej plesniviny v útrote suda, ktorý cieľ i skutočne dosiahne sa, ale jako z hore udaného príkladu vysvitá. Často na újmu zdravej chuti vína. Ba keď daktory sud bol nad mieru silne vysirkovaný: tedy kysnutie mladého vína prístaví sa úplne, a sice z tej príčiny že ostrá para sirková usmrť i tie drobúlinké, pravda iba oku ozbrojenému viditeľné hubky kvasove, ktoré sú k počiatku a udržaniu kysnutia vinového nevyhnutne potrebné, jako to najnovšími skúškami ľubárskymi nepochybne vysvedčeno je. V takomto páde budeme potom mať v sude podivnú tekutinu, ktorú ani vinom ani muštom. ani octom, ani vodou pomenovať nemôžeme, a ktorá príslušnému hospodárovi zaiste nijakej radosti nespôsobí. — Nuž tedy otázka je: či toto, z čiastky užitočné sice, ale v mnohých pádoch i nebezpečné sirkovanie sudov je nevyhnutne potrebné? Odpovedáme na to rozhodne, že není potrebné. Čistotu zaiste suda, jaká vyhľadáva sa ku zdarenému opatreniu mladého vína, úplne dosiahnuť môžeme inými spôsobmi, menovite častejším vyparením vreľou vodou, jež para zničí tiež hore spomenuté hubky kvasové. Ak by ale toto vyparenie ukázalo sa byť nedostatočným, keď sud „u vrany“ ešte nemilý zápach má: tedy otázku nádobu treba na vrehu otvoriť, všetky dúhy z útrote ostrou keľou (kartáčom), jakú potrebujeme k odstráneniu suchého blata z obuvi, náležite vydrhnúť, potom zavreť a

vrelou vodou dokonale vypariť. Francúzi pripravujú svoje sudy výlučne na tento spôsob. — Ze ostatné sirkovanie surov je zbytočné, vidíme i z toho, že sudy, v ktorých červené víno uložené byť má, nikdy nesirkujeme; lebo by ono tmavú svoju červenosť ztratilo. Nuž prečo že by to i pri opatere bieleho vína práve tak byť nemohlo?

Drobné zprávy.

— Účastníkom slavnosti pri posviacke skatického domu do pozornosti: Schôdzka členov a spolkov (v nedelu ráno o 9. hodine v Spolkovom dome).

Členovia Kat. Kruhu sa žiadajú, aby sa všetci dostavili do spolkového miestnosti a spoločne v pochodu išli do chrámu. Platí to jak pre mladencov, dievčatá a starších členov.

Dievčatá, dcery členov prídu poobliekané jako družice a pôjdu spoločne s ostatnými členami.

Po službách Božích pôjde sa pred spolkový dom v tom samom poriadku, tam utvorí sa špalier.

Prespolní hostia z okolitých obcí, ktorí prídu na vozoch, sa žiadajú, aby do 9-tej hodiny dorazili do Skalice.

Výborníci Kat. Kruhu skalického postarajú sa o vozy a kone a upravia všetkých kam majú ísť.

Lístky k divadelnému predstaveniu na piatok i na sobotu jako aj na koncert sú v predprodeji k dostaniu v spolkovom dome v izbe číslo 1.

V piatok a v sobotu od 11 do 12 predpoludňom, od 2 do 5 hod. popoludni. Lístky na sedenie ku koncertu dostanú sa tiež tam v sobotu aj v piatok, v nedelu ale u pána Joz. Teslika. Večer u kassy.

Osv. pán Ján Novák, kanonik prešporský poslal jako vstupné ku slavnostiam 20 kor. Veľká vďaka.

Jedon veľký priateľ, — ktorý nechce byť pomenovaný, — slovenského ľudového kroju, sľúbil krásnu odmenu tomu dievčatu z okolia Skalice, ktoré bude najlepšie ustrojené.

Poukázky ku spoločnému obedu podpísaným účastníkom, roznesie spolkový sluha. Tomu sa odovzdajú i peniaze.

— Poriadok slavností posviacky a slavnostného otvorenia kat. spolkového domu v Skalici: I. V piatok dňa 29. septembra. Divadelné predstavenie hry: „Radúz a Mahulína“ od Zeyera. Začiatok o 1/2 8 hodine večer. II. V sobotu dňa 30. septembra. Divadelné predstavenie hry: „Radúz a Mahulína“ od Zeyera. Začiatok o 1/2 8 hodine večer. Po divadle priateľský večierok. Vstupné do divadla: I. miesto na sedenie 2 kor., II. miesto 1 kor., III. miesto 60 hal., miesto na státie 40 hal. III. V nedelu dňa 1. oktobra. Ráno o 1/2 6 hodine budíček. — O 9. hod. schôdzka spolkov a hostov v spolkovom dome. Spoločný pochod do chrámu sv. Michala. — O 1/2 12 hodine posviacka domu. — Popoludni o 1 hodine: Spoločný obed vo veľkej dvorane domu. — Pohostenie 12 chudobných. — O 4. hodine „Otvorenie musea“. IV. Veľký koncert s plesom. Vstupné: I. miesto 2 kor., II. miesto 1 kor. Začiatok o 1/2 8 hodine večer. Príhlasy k spoločnému obedu prijíma dr. Pavel Blaho v Skalici do 27. septembra. Jedna poukázka na obed i s vínom stojí 3 kor.

— Členov „Kat. Kruhu“ a braterských spolkov prosíme by sa v nedelu na slavnostnom pochode; ktorý pôjde v nedelu 1. oktobra po 9-jej hodine zo spolkového domu v najväčšom počte súčasťníci, a nie po uliciach stáli.

— Osobné. Jozef Kostelánsky, kaplán z Tótmedera, rodák z Kopčan složil poslednú základnú skúšku 19. t. m. z právnych a štátnych vedomostí na universite pešťbudiskej s pekným výsledkom. Blahoželáme.

— Vymenovanie. Do Gbelov za kaplána vymenovaný je vp. Jozef Makás, bývalý šaštínsky kaplán, zakladateľ tamejších potravných

spolkov ľudovej banky. Gbelanom zo srdca blahoželáme.

— Smrť. Dňa 26. tohoto mesiaca pochovaný bol p. Ján Hrdlička, notár vráždistský, ktorý mŕtvicou ranený v 59. roku života svojho náhle zomrel. Zosnulý bol človek dobrý, ľudu prajný, ktorý s ľuďom našim vždy priateľsky zachádzal a preto aj všeobecne úctu požíval.

— Do kartonážovej fabriky v Skalici, ktorá začne už 1. novembra pracovať prijme sa 30—40 dievčat 15—20 ročných na učenie, tak tiež prijmu sa 3—4 šohajci. Prihlásiť sa možno na mestskom dome u pudmisterskom úrade.

— Mŕtvola v kanáli. V Budapešti v Nagymező ulici pred domom č. 31. v kanáli našli mŕtvolu jedného nemluvnáťa. Lekárske vyšetovanie dokázalo, že mŕtvola už od viac dní ležala v kanáli. Ukrutnú matku policia hľadá.

— Hospodári pozor! V záujme všeobecného dobrého nášho ľudu, upozorňujeme pánov hospodárov z okolia Skalice a Holiča, aby nesadali na lep, kadejakým ničomným kupcom, ktorý po dedinách za vydieračnú cenu silou mocou jačmeň nakupujú, lebo sa tento na trh dovezený o mnoho dražšie odpredá. Tak na príklad v Holiči na trhu predáva sa jačmeň prostrednej jakosti za kor. 15 lepší i dražšie, menovite od dneška čo kupci z Breclavy a iných mest Moravy, k nám na trhy dochádzajú. — Tolkoto pre výstrahu pánom hospodárom, aby nesadli na lep špekulantom, figlárom.

— 13 prikázání japonskej mladuchy ktoré japonská matka zvykla dávať v deň pred sobášom svojej vydat sa majúcej dcére. 1. Keď sa vydáš dľa zákona neni si už mojou dcérou. Preto tak musíš napozatým poslúchať svojho svokra a svokru, jako si posavád poslúchala otca a matku svoju. 2. Akonáhle si ostala ženou, tvoj manžel je tvojim jediným pánom. Buď voči nemu vždy skromná a zdvorilá. Poslušnosť oproti manželovi je peknou cnostou ženy. 3. Voči svokre a švagrinej vždy buď milá. 4. Nebuď nikdy naruživa, lebo s naruživoušťou nedocieliš to, aby si zpävydobila lásku tvojho manžela. 5. Jestli aj nemá pravdu tvoj muž, buď trpezlivá, nenahnevaj sa a len vtedy hovor s tvojim manželom, keď ho už prešiel hnev. 6. Nerozprávaj mnoho, nehovor nič zlého o tvojich susedách a nikdy neluhaj. 7. Vstaň zavčasu, lahni si neskoro a nespí popoludni. Pi len málo vína a nezamiešaj sa medzi ľudí, pokým si neni päťdesiatročná. 8. Nedaj si prorovať od starých báb. 9. Buď dobrou gazdinou a nauč sa sporiť. 10. Nezamiešaj sa medzi mladých ľudí, ačprave si tiež mladou ženou. 11. Nenos svetle šaty a vždy buď skromná. 12. Nebuď pyšnou na majetok a postavenie tvojho otca. Nevychvaľuj sa s týmto nikdy pred otcom, matkou a sestrami tvojho manžela. 13. So sluhami vždy zachádzaj po ľudsky.

Neškodilo by keď by tieto prikázanie aj naše mladuchy a ženy si osvojily.

Zábavné čítanie.

(Dokončenie.)

Keď som do Čing-Čangu vkročil, bolo to práve v noci. Siel som po ulici, tu krik vresk pred šenkom, bitka, zvade. Potom ďalej počul som dakoho v jarku mrčať, myslim mašurko sa oneskorilo zo stáda domov, ale nie bol to iný. Opadal v uliciach vreskot od paholkov, tak že som myslleže, tu ľudia ani nespávajú. Idem okolo jednej zahrady, tu zas plot prastal od čohosi a počul som cupkať, jakoby to jablka, hrušky sa sypali z poza klína. Vrátil som sa inou cestou, tu počujem rozhovor: robme zle! a vóz už stal hore kolesami. A nestačili by ste ani počúvať, čo bych vám mal veškeré nepravosti čing-čangských paholkov pospomínať. A mandarin? Ten sa len usmieva. Viete Činania užívajú opium, oni po užítí opia si poliehajú a v blahom usnutí snejú oai sen blahoslavených, odtiaľ vzdychy ani čobys krohkanie prasat počul. No ale viete v tej obci nie sú zariadené posteľe ako

u Činánov. Tu dá si cucek za škraň miesto opia, vezme do seba čo sa pije a potom nevdojak, — akoby si chcel lahnúť na diván — a už je pod pod stolom a tam chrápe. —

Viete, obec Čing-Čang bárs je v Asii, ano abych povedal v Čínskej ríši, ona je kresťanská. Zavše najdete pekný kríž, kapličku popri ceste. Služby božie idú riadne, slovo božie nevystane nikdy, len že kňaz v lete má málo poslucháčov. Pasáci vôbec cez celé leto do kostola neidú. Mládež ukonaná, veď by sa mohle skydnúť v kostole! Keďby aspoň si mohli poliehať na trávnik, ale nie, odtiaľ ich zhánajú, nuž čo si má počat, skydnúť sa v kostole, to bola by haňba, ano radšej ide si zahrať na peniaze tak pozadomy, pozašeny atď. Kňaza nemá sa čo báť a mandarin, ten striela potkánov, aby mal čo zamiešať do rýže. Viete, v Číne panuje rýža, to je národné jedlo. Potkán to je tam lahôdkou. Od húseníc si aj prsty oblizu. Starí sú aj v kostole. Oni skydnutia nemusia sa obávať, lebo sedia v lavičiach a — pekne ruče kývajú s hlavami na znamenie, že sa im kázeň znamenite páči, ale len tak vo snách. Kedy-tedy i nevôlu preukazuje jedon druhý, ale až mu mucha sadne na nos. V zime už je toho viac. A boli ste v židovskej škole, kde sa vám miesto modlitby dohadujú o spolkoch, ako ich zbuktatovať? To isté by ste zbadali v čing-čangskom kostole Pasáci — mládež tá donde do kostola zohriať sa, nuž a ako by nie? Pásť neni kde hrať sa v zime, nevypláti sa. Nuž kam teda? hor sa do kostola. Tuto povedomí svojho povolania, práve akoby sa cítili na pašienkoch. Strkajú sa, bijú sa, stupajú si na prsty jedon druhému, rozprávka na hlas, to je na dennom poriadku. Keď sa kňaz ohliadne, ustanú; obrátiac sa, bručia znovu. Zkadiaľ to ide? Rodič synka nenapomene, ba ani nestopuje je-li v kostole a čo tam stvára. Modlacej knižky mu do rúk nedá. Nech sa modlí na prsty miesto pátričiek, to je lepšie. Povie-li mu volačo kto, nedaj Bože, už sa hrozí rodič advokátom, to je druh mandarinov, ale kto si to už drží v hlave, ako ich po čínsky volajú Ký div, že tej čínskej chase rastú rohy, žeby trkala. Osopí sa na rdiča. dá sa do bitky so sebe rovným a cudzieho, staršieho odplatí pomstou, ak by ho okriknul za neporiadok. Nuž radšej každý mlčí a trpí, očakávajúc zázrak s neba. Mandarin nechce mať s chasou ničoho. Vie dobre prečo. To vám až druhý raz poviem.

Zpravodajca z čínskych ciest.

Do Holiča a susedných obcí!

Predanie rol a lúk.

Dňa 15-ho oktobra v nedelu odopoludňa o 3. hodine v Holiči na obecnom dome alebo v susednom hostinci bude odpredávať cestou verejnej licitacie pani Smaženka rod. Osvald Adél nasledujúce pripadnosti.

V podzemkovej knihe číslo 376.
 Čís. 1895. rola „za kostolným poli“ 4 kat. jochy a 1354 □ sáhov.
 Čís. 1994 rola „chvojníca“ . . . 1132 □ sáhov.
 „ 2396 lúka „za struhou“ . . . 313 „ „
 „ 2739 rola „rubanica“ . . . 312 „ „
 „ 4366 rola „od Budkovan“ 4 kat. jochy a 521 □ sáhov.
 Čís. 1809 rola „za kostelným poli“ 5 kat. jochy a 672 □ sáhov.
 Čís. 2996 rola „travník“ . . . . . 74 □ sáhov.
 Čís. 3026 rola „travník“ 1 kat. joch a 560 □ sáhov.
 Čís. 3911 rola „cehuslové pole“ 888 □ sáhov.
 „ 3916 rola „ „ 1311 „ „
 „ 3955 rola „ „ 998 „ „
 Čís. 3960 rola „ „ 1 kat. joch a 233 □ sáhov.
 Čís. 1305 rola „pole od Budkovan“ 5 k. j. a 497 □ sáhov.
 Čís. 2827 lúka „rubanica“ 5 k. j. a 1320 □ sáhov.
 Čís. 2828 lúka „rubanica“ . . . 239 □ sáhov. a zo spoločného lesa 384/40608 čiastka.
 Pripadnosti tieto budú sa v menších čiastkach odpredávať. P. kupitelia povinní sú pri utvrdení kúpu 1/6 čiastku v hotovosti složiť a celú kupnú summu môžu behom 6 rokov pri 6% vom úrokovaní zaplatiť.

Chcete ovocné stromy??

Ano ale kde ich mám kúpiť!!!!???

Ak chcete mať dobré a pravé ovocné stromky, dľa vašeho pránia s peknými koreňami a korunou pre každú polohu zvlášte vybrané (stromy tieto sú na zlom mieste vypestované tak že všade sa daria.) Tety sa obraťte na

Františka Vinklera

vrchného zahradníka

v škole ovocných stromov grófov Wenheimov vo Veľkých Levároch Nagy Lévár (Pozs. m.)

Kto chce nejaké sorty (druh) ovocia vidieť môže pozrieť u **Jozefa Teslika v Skalici.**

Hlavne sú k dostaniu jablone a hrušky.

Čo nie sú dobré nepredám, len rovné a pekné štepy.

Vlastná výroba!

Novinky 1905

SUKNE

lodenové 65—70 kr., grizetové s národným vyšívaním 1 zl. 20 kr., krásne zástery 30 kr., atlasové šátky (ručníky na hlavu) od 60 kr., 1 zl. a vyše, kravaty 55 kr., látky na šaty, moderné dámské šále a mnohé iné veci lacino na dobírku zasiela

Adolf Jelínek v Lísku p. Jimramov, Mor.

Vzorky sukeň zdarma a franko — Od šatok nemožno vzorky zasielať!

Zkúste, potom iste len u mňa vždy kúpite!

Všetkých zemedelcov upozorňujeme na nákup umelých hnojív a pecního vápna pre podzim 1905.

SUPERFOSFÁTY

Suché jemno mleté, zaručenej jakosti možno kúpiť za

KONKURENGNEJ CENY

jedine u továren firmy.

Dále oznamujem, že sa nám podarilo veľkým nákupom Thomasove trosky a stassfurtského kainitu docieliť

najnižšej ceny

takže môžeme poskytnúť vyšší rabatt než konkurence.

Ziadame všetkých zemedelcov aby vo vlastnom zajme nás o nabídku požiadali, ktorú ochotno a čo najrvehlejšie vyrídime.

Prvá moravská rolnická továrna akciová na sústredená hnojiva a lučebniny v Prerove. (Morava.)

po cisárskych rýchlochodach „Kaiser Wilhelm der Grosse“, „Kaiser Wilhelm II“, „Kronprinz Wilhelm“ a rýchlych dvojsrúbovýchpoštových parolodiach ako: „Bremen“, „Grosser Kurfürst“, „Friedrich der Grosse“, „Barbarossa“, „Princess Alice“ do New-Yorku, Baltimore, Galvestonu atď. najvýhodnejšie možno cestovať cez Bremen.

Plavba oceanom trvá len 5—7 dni.

Každú žiadanú úpravu ochotne a zdarma podľa jedinú československú firmu

Kareš & Stotsky, Bremen

Bahnhofstrasse 29.

Kto chce byť krajansky obslužený, nech nevyhadáva žiadne iné firmy, ale s úplnou dôverou nech sa obráti na nás, my sme tisíce krajanov doprevadili za more ku ich úplnej spokojenosti. Závavok nech si pošle každý z domu, načo obdrží od nás šifkartu, s ktorou keď sa preukáže na pruských hraniciach, bez prekážok bude ďalej prepustený. Pište na adresu:

Kareš & Stocky, Bremen

Bahnhofstrasse 29.

Každá sporivá gazdina
používa

Kolínskej kávovej prísady

SO SOKOLOM == SO SOKOLOM

Docielí tým výdatnej, chutnej a pekne zbarvenej kávy

TOVARNE:
v Kolíne a Prostejove, Morava.

VODOVODY

samočinné i pomocou strojov

pre mestá, obce, veľkostatky, villy, tehelne, továrne a domy súkromné.

Najlepšie

PUMPY

trvanlivé
a so zárukou
zhotovuje
zariaďuje

Tovareň na
vodovody a
pumpy

JAN VITEZ v Přerově (Morava).

CENY MIERNE.

Prébežné výpočty a cenáky zdarma.

